

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inzeratni oddelki: Ljubljana, Seim-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392.
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za tuzemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Po zlomu grškega odpora

**Hude izgube grške vojske — Bombardiranje grških pristanišč in ladij
Odbiti angleški izpadi iz Tobruka — Odpor proti angleškim četam
pri Dessieu**

večje v Italiji, 24. aprila. (Stefani). Kom-
muniste št. 323 generalnega štaba itali-
janskih vojskih sil pravi:

Na grškem ozemlju smo brez prestanka
napredovali do 19. večera, do trenutka, ko
so se prenehale sovražnosti na fronti IX.
in XI. armade. V borbah poslednjih dni
smo izločili iz bojev približno 6000 mož,
med katerimi je mrtvih in ranjenih pribli-
žno 400 častnikov.

Naše bombniške jedinice so napadle par-
nike na sidrišču v luki Patras in v zalivu
Milo. V vzhodnem delu Sredozemskega
morja so nemški bombniki pogodili v
polno parnik z 8000 tonami. V noči 23.
aprila so aparati nemškega letalskega
zborstva večkrat po vrsti napadli mornari-
ško oporišče La Valletta (Malta) in po-

vzročili gmočno škodo in požare, en ruši-
lec je bil potopljen.

V Severni Afriki je pri Tobruku sovra-
znik s podporo svojega letalstva ponovil
poizkuse, da se prebije skozi obkoljeval-
ni obroč, ki se čim dalje bolj zožuje. So-
vražnik se je moral umakniti in je pustil
v naših rokah številne ujetnike, kakor
tudi mnogo avtomatskega orožja. Italijan-
ska in nemška letala so v strmoglavnih
poletih ponovno napadla naprave ter za-
sidrane parnike v luki Tobruk, en parnik
je bil potopljen, mnogi drugi pa poško-
dovani. Šest sovražnih letal je bilo se-
streljenih v letalskih dvobojih.

V Vzhodni Afriki nadaljuje sovražnik
napade pri Dessieu, vendar se naše čete
krepko upirajo. Pri Motti (Amahara) je
naše topništvo odgovarjalo na sovražni-
kov ogenj.

kala. Letalske bombe so gosto zadevale ce-
sto, ki je bila kmalu polna jarkov.

Čiščenje Egejskega in Jonskega morja

Turin, 24. apr. (Stefani). Tukajšnji list
»Stampa« razpravlja o grškem vojaškem
položaju po poslednjih dogodkih in piše da
bo prva posledica grškega zloma očiščenje
Egejskega in Jonskega morja, čemur bodo
sledili še drugi važni dogodki, katerih po-
men bo prisilil Roosevelta k spremembi
mišljenja.

Suderosova poslanica pred begom

Berlin, 24. aprila. (DNB). Od Angležev
postavljeni novi grški ministri predsednik
Suderos je o priliki svojega bega na Kreta
objavil nekakšno poslanico na grški narod.
V poslanici pravi med drugim, da mora v
tem zelo težkem, toda tudi velikem tre-
nutku, ko odhaja s herojskim kraljem sku-
paj na Kreta, povedati, da je naravnost po-
nosen na grško politiko. Glede kapitulacije
grške vojske v Epiru in Makedoniji pravi,
da je bila preuranjena. Suderos zaključuje
svoj proglas s pozivom, da naj Grki vzdrže
do konca.

Grčija prekinila diplomat- ske zveze z Bolgarijo

Rim, 24. aprila. Kakor poročajo italijan-
ski listi iz Sofije, se tam uradno nazna-
nja, da je Grčija prekinila diplomatske o-
nose z Bolgarijo. Grški poslanik Pinelis je
dne 23. t. m. zjutraj predal bolgarskemu
ministru za zunanje zadeve Popovu roto
v tem smislu. Zastran odpotovanja oseba
grškega poslanstva iz Sofije ni še nič zna-
nega.

Ta odločitev grške vlade, ki je sama že
na begu, ni napravila v Sofiji nikakega
vtisa, zlasti zato ne, ker je Grčija prati-
čno prenehala obstajati kot neodvisna dr-
žava.

Odmevi kapitulacije grške vojske Podpis premirja v okolici Soluna

Solun, 24. aprila. (Stefani). Podpis pre-
mirja med pooblaščenimi zastopniki Italije,
Nemčije in Grčije je bil izvršen v nekem
mestu na gričevju za Solunom, kjer ima
trenutno svojo rezidenco vrhovni poveljnik
nemških čet na Balkanu maršal List, preli-
minirani razgovori med italijanskimi, nem-
škimi in grškimi delegati pa so bili že
22. aprila v Larissi in Janini.

V Italiji

Rim, 24. apr. (Stefani). Po mnenju pri-
stojnih rimskih krogov se mora smatrati
po brezpogojni kapitulaciji grške vojske
v Makedoniji in Epiru, v kateri je bilo po za-
nesljivih informacijah 16 do 18 divizij, bal-
kanska vojna kot zaključena. Makedonska
in epijska armada sta namreč predstavljali
glavno vso grške vojske sile. Sedaj je
preostala italijanskim in nemškim silam
edino še naloga, da likvidirajo tiste gr-
ške vojaške oddelke, katerim je bila po-
verjena zaščita iz Grčije bežečih angleških
vojnih sil. Ta poslednja faza balkanskih
operacij bo trajala le nekaj dni, ker so
nemške sile medtem že zdobile posamezne
obrambene postojanke poslednjih grških
vojnih sil pri Termopilah. Umik nasprotni-
kove armade so tu ščitile avstralske in
novozelandske čete, ki se nekoliko skušajo
zavreti pohod nemških čet proti Atenam.

V Nemčiji

Berlin, 24. aprila. (Stefani). Po kapitu-
laciji glavnih delov grške vojske je povsem
jasno, da britanske čete z vso naglico be-
že proti morju. Piloti izvidniških letal, po-
slanih nad ozemlje vojnih operacij, poro-
čajo, da se po neprestanih napadih nem-
ških in italijanskih letal na grške luke, ka-
kor tudi na velike britanske ladje, ki so
tamkaj pričakovale umikajočo se angle-
sko vojsko, angleški vojaki vkrcujejo se-
daj v raznih majhnih grških lukah, ki se
niso bile napadene iz zraka. Angleški vo-
jaki se vkrcavajo na najrazličnejša plovna
sredstva in tudi na najmanjše jedinice.

Berlin, 24. aprila. (Stefani). Berlinsko ča-
sopisje mnogo komentira beg grškega kral-
ja Jurija na Kreta ter označuje ta beg
kot desertacijo na zahtevo Londona. Nem-
ški listi pišejo, da se medtem, ko je bilo
grško ljudstvo pahnjeno v nesrečo, da bo
moralo prenašati posledice svojega spo-
ra, ki bi se mu bila Grčija lahko izognila,
vodilne in odgovorne grške osebnosti vkrcu-
jejo na ladje ter beže na bolj varna me-
sta. »Deutsche Allgemeine Zeitung« poudar-
ja, da je hotel grški kralj s krvjo svojega
naroda dokazati svojo hvalnost in naklo-
njenost Londonu, ki jo je bil dolžan za
svoje kronanje. List piše, da je otok Kre-
ta pač poslednje oporišče, ki je še ostalo
Angležem na tem področju, in tudi posled-
nja obala, s katere bodo morali odriniti
grški kralj ter grški politični voditelji sku-
paj s svojimi anglofilnimi zaščitniki.

»Völkischer Beobachter« ironično kome-
ntira zatiranje ameriškega lista »New
York Times«, da se najbrže tudi zdaj an-
gleški umik iz Grčije razvija redno po prej
določenem načrtu. Seveda so bili v tem
načrtu upoštevani tudi letalski napadi, —
pripominja nemški list, — bombardiranja
in torpediranja angleških transportnih par-

nikov, ki so bila gotovo tudi že v naprej
vnesena v račun in načrte angleške e-
vakacije. »Völkischer Beobachter« zaklju-
čuje, da je z angleškim begom iz Grčije
pač postala zelo bližnja in aktualna tudi
dokončna odstranitev Churchilla in nje-
govih satelitov.

V Grčiji

Solun, 24. aprila. (Stefani). Trpka zagre-
njenost grškega prebivalstva zaradi stra-
hopetnega bega Angležev je v mnogih kra-
jih v Grčiji sprožila protibritanske demon-
stracije. Sedaj se je zvedelo, da so grške
obalne baterije na otoku Theos pričele ob-
streljevati dva angleška transportna par-
nika, ki sta prevažala iz Grčije angleške
čete proti bolji gostoljubni obali. Ena izmed
angleških tovornih ladij je bila za-
deteta od grških granat in hudo poškodova-
na. Parnikovi rušilec, ki je bil transportni-
ma parnikoma dodeljen v spremstvo, je
nekaj časa odgovarjal na streljanje grških
baterij, potem pa se je oddajal na odprto
morje.

V nekem kraju v Tesaliji je grško pre-
bivalstvo ubilo nekaj grških vojakov, ker
so zakrivila nasilna dejanja proti grški last-
nini. Preden so Volos zasedle nemške čete
je prišlo tamkaj do silovitih demonstracij
zaradi vkrcavanja angleških čet. Angleška
oblastva so hotela vpreči tudi grške mor-

narje v svojo službo, da bi spremljali an-
gleške parnike v Egipt, grški mornarji pa
so spremljevalno službo odbili.

V Švici

Bern, 24. aprila. (Stefani). Tudi današ-
nji švicarski tisk obširno komentira grško
vojaško kapitulacijo ter zlasti podčrtava,
da ne more več poteči mnogo časa, ko se
bo uresničil program držav osi za dokon-
čen izgon Angležev z evropske celine. Švi-
carski listi sodijo, da bo grški poraz zna-
tno skril nadaljnje možnosti, ki jih Angli-
ja še ima na Sredozemskem morju, poleg
tega pa bo ta poraz imel tudi zelo žalost-
ne moralne posledice za Veliko Britanijo.
Ako bo vojaškim silam osi uspelo okupi-
rati tudi še otok Kreta, ne bo več težko
presekati angleške vojaške transporte čez
Sredozemsko morje. Ta končni akt bo
prepuščen kombinirani italijansko-nemški
akciji. Švicarski listi zaključujejo svoje ko-
mentarje z ugotovitvijo, da je imel Chur-
chill povsem prav, ko je izjavil, da je pri-
siljen k molku, ki je tem bolj značilen ker
prav tako molči sedaj tudi Turčija.

V Španiji

Madrid, 24. aprila. (DNB). Kapitulacija
grške vojske v Epiru je tudi v Španiji iz-
zvala izredno pozornost. Čeprav se je po
kapitulaciji Jugoslavije, kakor naglašajo
španski listi, pričakoval od dneva do dne-
va tudi zlom Grčije, je vendar izzvala gr-
ška kapitulacija mnogo komentarjev. Li-
sti znova izražajo občudovanje vojaški mo-
či ter sijajni strategiji obeh velesil osi. Za
Anglijo nimajo španski listi prav nobene
pohvale več. V španskih vojaških krogih se
izražajo mnenja, da je sedaj vojna v Gr-
čiji že skoro popolnoma končana.

List »Alcazar« izraža obžalovanje, da so
se sicer spretni grški politiki pustili izrabiti
od Anglije ter so šli grški vojaki prelivat
kri za Anglijo. List pravi, da je angleška
vojska zopet nudila nevredno sliko, ko je
pred zlomom svojega zaveznika začela za-
puščati Grčijo. Angleška propaganda sku-
ša seveda zopet vsa dejstva predstaviti v
napačni luči ter prikazati angleški umik
kot junaško dejanje.

Na Japonskem

Tokio, 24. aprila. (DNB). Glede na najno-
vejši razvoj dogodkov v Grčiji piše »Tokio
Niči Niči«, da je pač povsem razumljivo,
če sta angleški ministri predsednik Chur-
chill in zunanji minister Eden na seji spo-
dne zbornice odklonili odgovore na zelo
mučna vprašanja poslancev glede vojaških
dogodkov in sedanjega stanja v Sredozem-
lju. Dejstvo je namreč, da sedaj vsa angle-
ska propaganda ne more več prikriti po-
polnega neuspeha angleške pustolovščine
na Balkanu.

»Hoči Shimbun« zlasti podčrtava izredno
nagel zlom Grčije po pričetku nemške ofen-
zive in sicer nazivlje znatnim geografskim
ugodnostim, ki jih nudi grško ozemlje za
obrambo. List zaključuje svoja razmotri-
vanja s sodbjo, da bo iz tega angleškega
neuspeha izvajal Egipt, ki je še ostal ne-
vtralen, posledice, da bi ga ne zadela ista
usoda, kakor je zadela druge majhne dr-
žave, ki jih je v teku dosežane vojne prodala
Anglija.

V Ameriki

Rim, 24. apr. (Stefani). Dopisnik ameri-
ške agencije Associated Press poroča, da je
vojaški položaj Anglije v Grčiji slabši, ka-
kor pa je bil položaj angleške vojske o pri-
liki umika iz Dunkerquea. Angleški radio
poroča o položaju v Grčiji samo, da je re-
šen. Angleško letalstvo ni prisiljeno le k
obrambi pred neprestanimi napadi nem-
ških strmoglavcev, marveč mora ščititi tu-
di komunikacije, ki so še na razpolago an-
gleški armadi. Nadalje navaja agencija
Associated Press izjave angleškega radia,
v katerih angleški krogi priznavajo, da
britanske čete na Balkanu niso bile po-
slane z namenom, da bi direktno pomagale
Srbov in Grkom, marveč samo za to, da
se ustvari nova fronta proti vojaškim silam
držav osi. Na ta način postaja tudi na po-
dlagi izjav iz nasprotnih virov položaj po-
vsem jasen. Angleška izdaja se po teh virih
v polni meri potrjuje.

Pomen razgovorov grofa Ciana s Hitlerjem

Posveti o reševanju balkanskih problemov

Berlin, 24. aprila. (Bolgarska tel. ag.)
Razgovori, ki so se te dni vršili med
italijanskim zunanjim ministrom gro-
fom Ciano in vodjo Hitlerjem in
zunanjim ministrom Ribbentropom, so
vzbudili v političnih krogih veliko za-
nimanje. V merodajnih krogih v Wil-
helmstrasse omenjajo, da je prišlo do
teh razgovorov zaradi teritorialnih
vprašanj, ki so se pojavila po razpadu
Jugoslavije in ustanovitvi samostojne
Hrvatske. Kolikor je znano, so imeli
zadnji razgovori šele samo pripravljal-
ni značaj ter so bile v njihovem pote-
ku izmenjane misli o položaju. Pri ure-
ditvi vseh balkanskih vprašanj v no-
vem položaju je namreč zaenkrat tre-
ba upoštevati različna mnenja posa-
meznih zainteresiranih balkanskih dr-
žav. V Berlinu poudarjajo, da bosta
Italija in Nemčija skušali vsa ta vpra-
šanja urediti na nepristranski način.

Zasedba otokov pred Splitom

Split, 24. apr. (Stefani). Z zavzetjem oto-
kov Mljeta, Sipana, Lopuda in Brača je
bila včeraj dovršena okupacija otočja pred
Splitom. Na Solti, Braču in Hvaru so bile

že razmeščene italijanske posadke. Otoks
so zavzeli oddelki polka San Marco, mor-
narice in Fašistične Milice. Do večera je
bila okupacija dovršena. Čim so bili otoki
zasedeni so vojaške oblasti pozvale oro-
žništvo in dosedanje civilne oblasti, da so se
jim javile na razpolago.

Nasvet iz Moskve

Budimpešta, 24. aprila. (Stefani). Kakor
poroča list »Uj Magyararság«, sta jugoslo-
vanska poslanika v Budimpešti in Sofiji,
ki sta s svojimi službenimi mest odpotovala
v smeri proti Rusiji, prejela brzjavko
svojega poslaniškega tovariša Gavriloviča
iz Moskve z nasvetom, naj izpremenita
smer ter odpotujeta rajši preko Odesa v
Carigrad. Bržkone bosta bivša jugoslovans-
ka poslanika nadaljevala potovanje v Je-
ruzalem.

Hitlerjeva čestitka admiralu Raederju

Berlin, 24. aprila. (DNB). Vodja Hitler je
poslal vrhovnemu poveljniku nemške vo-
jne mornarice velikemu admiralu Raeder-
ju o priliki današnjega 65. rojstnega dne v
posebnem pismu svoje čestitke, kakor tu-
di svojo sliko s pričetnim lastnoročnim
posvetilom.

Uradni razglasi

Kr. Civilni Komisariat za zasedeno
slovensko ozemlje
Ljubljana, 24. aprila 1941-XIX

Imenovanje Komisarjev za sreska načelstva v Logatcu in Kočevju

Kr. Civilni Komisar se je poslužil po-
verjene mu oblasti in je imenoval faši-
sta dr. Giovannija de SIGNOREO in Um-
berta ROSINA za Komisarja za sreska
načelstva (capitanati distrettuali) v Ko-
čevju in Logatcu.

Dr. Giovanni de SIGNOREO je prevzel
tudi posle Komisarja za občino Kočev-
je.

KR. CIVILNI KOMISAR ZA ZASE- DENO SLOVENSKO OZEMLJE

Kr. Civilni Komisar za zasedeno
slovensko ozemlje

Odreja:

Čl. 1.

Zabranjuje se vsem producentom, tr-
govcem na debelo in drobno prodajati
privatnikom živila, blago za obleke,
tkanine ter obutev preko normalne po-
trebe.

Čl. 2.

Kdor se bo proti temu prekršil, bo
takoj aretiran ter izročen pristojnemu
sodišču, ki ga bo kaznovalo po zakonu
proti nakopičevalcem z živila in blagom,
blago se bo zaplenilo in koncesija od-
vzela.

Čl. 3.

Ta naredba stopi takoj v veljavo.
Ljubljana, dne 23. aprila 1941-XIX.

Kr. Civilni Komisar

za zasedeno slovensko ozemlje
Emilio GRAZIOLI, s. r.

Prodaja življenjskih potrebščin

Zveza trgovskih združenj je prejela od
Kr. Civilnega Komisariata za zasedeno
slovensko ozemlje dopis pod št. 8/VIII.
93/1, ki se glasi:

Kr. Civilni Komisar za zasedeno sloven-
sko ozemlje naroča, da se smejo živila in
vse živilske potrebščine (tudi obleka, čevl-
ji, manufaktura) v trgovini in v proizvo-
dnih obrti prodajati za konum samo v
najnujnejših potrebnih količinah. V toliko
se spremeni določilo uredbe o obsegu bla-
govne prodaje z dne 18. januarja t. l. (SL
93/9.)

Boljši red na ljub- ljanskih ulicah

Ljubljana, 23. aprila.
Po ljubljanskih prometnih ulicah je se-
daj uveden boljši red v prometu, ki ga
upravlja ljubljanski prometni stražnik.
Izkazalo se je, da je ta način urejevanja
prometa prav zmiseln, ker usmerja pro-
metni stražnik promet vselej le v eno smer,
medtem ko morajo pešci, kolesarji, tram-
vajski in drugi vozniki pred križiščem po-
čakati tako dolgo, da jim da stražnik zna-
menje za prost prehod. Tokrat so se Ljub-
ljancami kaj hitro znašli v novih promet-
nih razmerah.

Prometni stražnik z belimi rokavicami
usmerja promet pred glavno pošto

Seveda pa je služba prometnega stražni-
ka ob količaji večjem prometu zelo napa-
na, ker mora neprestano dvigati roki in se
obračati v vse smeri. Zato sta na takih
križih vselej po dva stražnika, ki se drug
druga pogosto izmenjavata. Pred glav-
no pošto, koder je v Ljubljani največji pro-
met, pa pomaga skrajša urejevalni promet
nekaj prometnih stražnikov. Da se bo mo-
gel promet po naših ulicah, kakor je pose-
ben sedaj prav živahen, vršiti nemoteno in
brez nezdov, priporočamo vsem, da se stro-
go ravnavajo po predpisih in na križiščih
upoštevajo znamenja prometnih stražni-
kov.

Uporaba koles neomejena

Rim, 24. apr. Glede na govorice, da bo
v Italiji prepovedana uporaba koles v so-
botah in nedeljah, ugotavljajo italijanski
listi, da so te govorice brez vsake podlage.
Merodajni krogi nimajo nikakega namena
omejiti uporabo tega ljudskega vozila, ki
posebno služi delovnim slojem.

Kako se je predala srbska vojska

O dramskem srečanju med srbskimi parlamentarji in generalom v. Weichsom poročajo »Piccolo« 23. t. m. iz Beograda nekako tole:

Potem, ko so že na več točkah fronte srbski parlamentarji skušali prestiti nemške črte, da bi predali prošnjo za premirje, so enega izmed njih, majorja, dodeljenega nekemu armadnemu poveljstvu, privedli na sedež nemškega poveljstva, kjer sedaj čaka odgovor.

Utrujen in izmučen sloni v predsohbi pri oknu, živa slika tesnobnega pričakovanja, kajti njegova naloga je, da d. seže čim prej v ustavitve sovražnosti. Iz Uzi-ča prihaja, mesta, ki so ga po njegovem odhodu že zavzeli Nemci. Neprestano v družbi nemškega častnika, ki ga spremlja, mora mnogo ur čakati v prvem nadstropju sedeža komande, kajti poveljnik armade, ki mu bo moral predložiti svojo prošnjo, prispe šele z letalom.

General v. Weichs se naposled pojavi v spremstvu svojega pribočnika. Srbskega parlamentarja privedejo predenj: vojaški pozdrav, kratko predstavljajo. General sprejme listino, ki jo je prinesel srbski major, ki ga povabi, naj se začasno umakne. Prošnjo je podana v imenu poveljstva pete armade ter podpisana od generala Miloslava Tomića. Glasi se:

»Vrhovno poveljstvo Nj. V. me obvešča, da je kraljevska vlada sklenila prositi za premirje. Kraljevska vlada prosi za prekinitve sovražnosti, pred vsem pa za ustavitve letalskega bombardiranja«.

Točno ob 12. znova predvedejo parlamentarja h generalu v. Weichsu. Razgovor je kratek. General naznani majorju, da je brezpogojna predaja srbske vojske neogiben pogoj za ustavitve sovražnosti.

Nobena mišica ne trene na obraz srbskega častnika. Le obraz mu se bolj poblebi, in oči mu potro zbledijo na okrog, kakor bi iskale pomoči. Prav za prav niti ne ve, komu naj ponese odgovor: Kdo je ta hip na krmilu države? Ordonačnik častniki in približniki pa imajo težavno nalogo, določiti pot, po kateri naj se jugoslovanski odposlanec kar najhitreje vrne k svojem.

Niso ga še odpremili, ko že naznanijo prihod drugega srbskega častnika, parlamentarja. Ta prihaja od 10. divizije. Stotnik je, mož visoke postave. Po kratki izmeni izjav so tudi z njim formalnosti opravljene. Maloletne osebe, ki so pristopile dohodit, zapuste lokal. Tudi parlamentarja se poslovita.

Še nekaj časa bo minilo, preden prispe srbski odgovor. Med tem na čete osi nadaljujejo svoj zmagoviti pohod.

Hrvatska vsta

O hrvaški vstaji povzamemo iz koroškega uradnega dnevnika »Kärntner Grenzruff« naslednje poročilo:

Hrvatska je bila obvarovana vojne. To je prvi vtis, ki ga dobiš ob prestopanju slovensko-hrvaške meje. V nasprotju s Slovenijo, kjer so Srbi na begu uničili mostove in proge, ni na hrvaškem področju opaziti na progi proti Zagrebu niti najmanjšega sledu vojne. Življene teče vsakdanje. Ljudstvo je pri delu, tem pa se zaveda usodnega razvoja teh dni. Prišel se je političen prehod, ki se ni zaključil s tem, da je Pavelićev gibanje prevzelo oblast, je bilo, kar pričujejo razgovori s številnimi Hrvati, narodu ustreženo, vsi pa pristavljajo, da je bilo to doseženo predvsem z nastopom nemške vojske. Zato je hrvaško prebivalstvo priredilo nemškim četam navdušen sprejem. In navdušenje se ni povzpelo. Nepregledne dodatne k-lone predloži deželo, obdarovane s cvetličami in darili. Višek je dosežen v Zagrebu, okrašenem s hrvaškimi in nemškimi zastavami. Človek se spomni osvoboditve Avstrije. Povsod smejoči obrazi. Manifestacije. Hrvatski vojniki s trakovi in kokardami. Prebivalci se narod, ki so ga beograjski oblastniki tajili.

Težke in mrke težine ima hrvaško prebivalstvo za seboj. Številni Hrvati, ki so bili v pričetku vojne prišli k vojaški službi, so bili odvedeni v Bosno in Srbijo in so bili na dan proglasitve hrvaške države deloma pomorjeni. V posebnih srbskih garnizijah je bil pokol. Med žrtvami je tudi brat generala Kvaternika, ki je bil v Crikvenici na čisti ustreljen od mornarjev, ker je hotel z hrvaškimi vojniki prevzeti poveljstvo.

»Dežela porušenih mostov«

Pod tem naslovom razpravlja Carlo Tiggoli, opiraje se na glasove ljubljanskega tiska, v »Piccolo« z dne 24. t. m. o usodnem vprašanju prometnih zvez, ki je nastalo za Slovenijo v zvezi z vojnimi dogodki. Umikajoče se srbske čete so poglavalno v zrak veliko število mostov, viaduktov itd. Zaradi tega so se morali Kr. Civilni Komisar za Slovenijo in vojaške oblasti neutegoma lotiti ukrepov, ki naj rešijo to pokrajino iz sedanjega stanja prometne osamljenosti.

Edina železniška zveza, ki spaja Slovenijo z ostalim svetom, je proga na Sušak, ki pa sama zase ne zmora povzroči ovrškega in hrvaškega tudi še slovenskega prometa. Lahko si je torej zamisliti težave, ki so nastale za prevoz lesa, glavnega izvoznega blaga Slovenije, kakor tudi ovire, ki se mora z njimi boriti uvoz živilskih potrebščin iz Vojvodine ter uvoz riža, tka-

nin, zelenjave, južnega sadja itd. iz Italije. Skoda, povzročena po vojnem razpadu, je seveda prevelika, da bi jo bilo moči takoj popraviti. V Sloveniji, zasedeni po Italijanih, je bilo torej treba misliti na zasilne ukrepe, ki naj omogočijo promet, dokler železniški tehniki ne končajo že začete proučevanja dokončne obnove razrušenih prog in mostov.

Po zaslugi osebnega zanimanja Kr. Komisarja Graziolija bo v najkrajšem času odprta pošto-avtobusna zveza med Trstom in Ljubljano. Zadoštuje, da prevozi katero koli izmed cest, ki izhajajo iz Ljubljane, pa vidiš ogromno delo, ki so ga že opravile italijanske ženske čete, da zagotovijo vojaški in civilni promet. Z enako vno delajo tudi nemški tehniki na obnovi železniških zvez v pokrajinah, ki so jih zasedle nemške čete.

in, zelenjave, južnega sadja itd. iz Italije.

Skoda, povzročena po vojnem razpadu, je seveda prevelika, da bi jo bilo moči takoj popraviti. V Sloveniji, zasedeni po Italijanih, je bilo torej treba misliti na zasilne ukrepe, ki naj omogočijo promet, dokler železniški tehniki ne končajo že začete proučevanja dokončne obnove razrušenih prog in mostov.

Po zaslugi osebnega zanimanja Kr. Komisarja Graziolija bo v najkrajšem času odprta pošto-avtobusna zveza med Trstom in Ljubljano. Zadoštuje, da prevozi katero koli izmed cest, ki izhajajo iz Ljubljane, pa vidiš ogromno delo, ki so ga že opravile italijanske ženske čete, da zagotovijo vojaški in civilni promet. Z enako vno delajo tudi nemški tehniki na obnovi železniških zvez v pokrajinah, ki so jih zasedle nemške čete.

Tudi ostala agrarna produkcija Italije se je navzile forsirani produkciji pšenice povečala, kakor nam to kaže naslednja primerjava povprečnega letnega pridelka (v milijonih metrskih stotov):

povprečje 1931/35

koruza riž krompir slad. pesa fižol

26,5 6,8 24,1 24,2 5,2

povprečje 1936/40

31,2 7,7 29,5 31,3 5,9

Lani je imela Italija obilno letino koruze, ki je dala nadpovprečni predelek 34,6 milijona metrskih stotov. Tudi pridelek riža je bil nadpovprečen in je znašal 8,4 milijona metrskih stotov, prav tako pridelek krompirja, ki je dosegel 31,4 milijona metrskih stotov. Zlasti pa je bil lani obilen pridelek sladkorne pese, ki je dosegel skoraj 30 milijonov metrskih stotov, medtem ko je pridelek fižola nekoliko zaostajal in je znašal 4 milijone metrskih stotov. Zaradi slabih vremenskih razmer je bil kakor drugod tudi v Italiji manjši pridelek vina, ki je dal 28 milijonov hektolitrov, nasproti 44,0, 41,7 in 36,5 milijona metrskih stotov v prejšnjih treh letih.

in, zelenjave, južnega sadja itd. iz Italije.

Skoda, povzročena po vojnem razpadu, je seveda prevelika, da bi jo bilo moči takoj popraviti. V Sloveniji, zasedeni po Italijanih, je bilo torej treba misliti na zasilne ukrepe, ki naj omogočijo promet, dokler železniški tehniki ne končajo že začete proučevanja dokončne obnove razrušenih prog in mostov.

Po zaslugi osebnega zanimanja Kr. Komisarja Graziolija bo v najkrajšem času odprta pošto-avtobusna zveza med Trstom in Ljubljano. Zadoštuje, da prevozi katero koli izmed cest, ki izhajajo iz Ljubljane, pa vidiš ogromno delo, ki so ga že opravile italijanske ženske čete, da zagotovijo vojaški in civilni promet. Z enako vno delajo tudi nemški tehniki na obnovi železniških zvez v pokrajinah, ki so jih zasedle nemške čete.

Tudi ostala agrarna produkcija Italije se je navzile forsirani produkciji pšenice povečala, kakor nam to kaže naslednja primerjava povprečnega letnega pridelka (v milijonih metrskih stotov):

povprečje 1931/35

koruza riž krompir slad. pesa fižol

26,5 6,8 24,1 24,2 5,2

povprečje 1936/40

31,2 7,7 29,5 31,3 5,9

Lani je imela Italija obilno letino koruze, ki je dala nadpovprečni predelek 34,6 milijona metrskih stotov. Tudi pridelek riža je bil nadpovprečen in je znašal 8,4 milijona metrskih stotov, prav tako pridelek krompirja, ki je dosegel 31,4 milijona metrskih stotov. Zlasti pa je bil lani obilen pridelek sladkorne pese, ki je dosegel skoraj 30 milijonov metrskih stotov, medtem ko je pridelek fižola nekoliko zaostajal in je znašal 4 milijone metrskih stotov. Zaradi slabih vremenskih razmer je bil kakor drugod tudi v Italiji manjši pridelek vina, ki je dal 28 milijonov hektolitrov, nasproti 44,0, 41,7 in 36,5 milijona metrskih stotov v prejšnjih treh letih.

Za obnovo dela

v podjetjih

Ze pred dnevi smo poročali, da so se pred dnevi na Kr. Civilnem Komisaratu konferenci med funkcionarji zainteresiranih ministrstev in Kr. Komisaratu ter predstavnikih industrije, trgovine in denarnih zavodov. Namen teh konferenc je bil, da se čim prej rešijo važna gospodarska vprašanja, ki so se pojavila v zvezi z zasedbo in v

interesu prebivalstva na zasedenem slovenskem ozemlju.

V sredo in četrtek so se posvetovanja v ožjem krogu nadaljevala v Trgovinsko-industrijski zbornici. Funkcionarji ministrstva za korporacije so prejeli vse potrebne podatke o gospodarskem položaju na zasedenem slovenskem ozemlju in statistične podatke o podjetjih na tem ozemlju. Na teh posvetovanjih, ki se vrše po nalogu Kr. Civilnega Komisarata, se proučujejo zlasti vprašanja, ki so v zvezi z obnovo obratovanja v posameznih podjetjih, zlasti pa vprašanje oskrbe podjetij s surovinami in s premogom. Prizadevanje Kr. Komisarata gre za tem, da se čimprej obnovi redno obratovanje in delo v podjetjih. Posvetovanja se bodo še nadaljevala.

Obiski predstavnikov tržaškega gospodarstva. V sredo je prispel iz Trsta v Ljubljano baron Pino Parisi, lastnik velikih spedijskih podjetij v Trstu. Posvetoval se je na pristojnih mestih o možnosti obnove prometa med Trstom in slovenskim ozemljem. Včeraj pa je prispel v Ljubljano predsednik Tržaškega Lloydja, druge največje italijanske paroplovne družbe. V Trgovinsko-industrijski zbornici je imel daljšo konferenco s tajnikom dr. Plessom.

Lire in dinarji. Z naredbo Kr. Civilnega Komisarata z dne 20. aprila je lira proglašena v zakonito določenem razmerju nasproti dinarju (100 din enako 30 lir ali 100 lir enako 333,33 din) kot zakonito plačilno sredstvo na slovenskem ozemlju, zasedenem po italijanski oboženi sili. To pomeni, da so poleg oblasti tudi vse pravne in fizične osebe dolžne lire sprejemati v plačilo enako kakor dinarje. V tej zvezi je treba opozoriti tudi na odredbo, ki je bila objavljena v četrtek in po kateri je brez pooblastila Kr. Civilnega Komisarata prepovedan vsak prenos denarja, valut, vrednostnih papirjev, zlata, srebra in dragocenosti iz zasedenega slovenskega ozemlja na ozemlje bivše jugoslovanske države, ki na zasedeno po italijanski vojski. Zato naj vsakdo v poravnano terjatve in pri plačilu sprejema enako dinarje kakor lire.

Tvrdba Baťa ostane v Ljubljani. Včeraj smo poročali, da je bil v trgovinskem registru vpisan izbris tvrdke »Baťa« čevlji in usnje d. d. v Zagrebu, podružnica v Ljubljani. Po informacijah, ki smo jih naknadno prejeli, gre le za izbris podružnice stare tvrdke, ki je obstojala do leta 1932, ko je bila ustanovljena nova družba »Baťa«, jugoslovanske tvornice gumij in obuvice d. d. s sedežem v Borovnem. Ob ustanovitvi nove tvrdke so bile že leta 1932 prejšnje prodajalne opušene kot podružnice in jih je nova tvrdka prijavila obrtnim oblastvom v smislu obrtnega zakona kot prodajalne, za kar po predpisih obrtnega zakona ni potrebna registracija. Po pomoti pa je leta 1932 izostal izbris stare podružnice, ki je bil šele sedaj naknadno izvršen. Baťova prodajalna v Ljubljani ostane torej v Ljubljani. Kakor smo izvedeli, tvrdka ni prodala nove palače pred pošto in je tudi ne namerava prodati.

Življenje v Kranju

Kranj, 24. aprila »Jutro« je že poročalo, kako je Kranj skoraj popolnoma neprizadet prešel skozi bliskovito naglo vojno dogodka v novo dobo. Zdjaj poteka življenje v Kranju spet po stari navadi, samo razpravljanje o novih dogodkih povzija nove dni. Prebivalstvo seveda dosledno vpoštevata vsa navodila vojske. Glavni poveljnik je takoj prve dni po zasedbi slovenskih krajev objavil na podlagi pooblastila vodje rajha posebne odredbe, kjer je v prvi vrsti naglasil, da zagotavlja nemška obožena sila vsem prebivalcem zasedenega jugoslovanskega področja popolno varnost osebe in imetja: kdor se obnaša mimo in lojalno, se mu ni ničesar bati.

Najstrožje kazni pa so določene za vsako delo, nasilja ali sabotaže. Oddaja orožja in vojnega materiala je bila odredjena s posebnim razglasom in pod nadzorstvom predsednikov občin o dolžnosti oddaje radijskih emisijih aparatov, kakor strelnega in vojnega orožja; vsaka pomoč nemškim vojaškim osebam na zasedenem ozemlju; vsaka pomoč pri begu civilnih oseb v nezasedeno ozemlje; vsako prenašanje vesti oseb ali oblastvom, ki so izven zasedenega ozemlja in kar bi bilo na škodo nemške vojske; vsako obveščanje z vojnimi ujetniki; vsaka žalitev nemško-vojske sile in njenih poveljnikov; zbiranje na ulicah, razpečanje letakov, prirejanje javnih shodov in povork, katere niso bile predhodno odobrene od kakšnega nemškega poveljnika, kakor tudi vsaka druga nemstvu sovražna objava; ter slednjič zavajanje k ustavitvi dela, zlohotna ustavitve dela in izključitev od dela.

Državne in občinske oblasti, policija in šole morajo delati nadalje, ker s tem služijo lastnemu prebivalstvu. Njihovi upravniki so odgovorni za lojalno ponašanje na prostih zasedbenih oblasti. Osebe v javnih službah dobe še nadalje svoje desedanje prejemke. Vsi obrtni obrti, trgovine in banke morajo biti v interesu prebivalstva odprti; neutemeljeno zapiranje se kaznuje. Prekomerno kopičenje zalog je prepovedano; povzročanje cen, plač in dnevnice prav tako, kot ne bi izjeme tega posebej dovolilo. Kot plačilno sredstvo se mora sprejemati nemška kakor jugoslovanska valuta ter se obračunavati po tečaju: 1 din je enak 0,05 nemške marke.

Zakonito plačilno sredstvo je poleg jugoslovanskih plačilnih sredstev nemški papirni in kovani denar, ki ga je izdala Reichskreditkassa. Poleg tega je v plačilnem prometu dovoljen nemški kovani novic v vrednosti od 1 do 2 pfenigov, kakor tudi po 1, 2, 5 in 10 Reichspfeningov ali Rentenpfeningov. Novčanice, izdane od Reichsbank in Rentenbanke ter kovanci po 50 pfenigov in više, ki veljajo na področju rajha, niso zakonita plačilna sredstva na zasedenem ozemlju, zato se ne smejo staviti v promet in ne sprejemati. Nemški vojniki in nemški državljani plačujejo svoje nakupe in naročila za delo v gotovnem denarju. Čete pa lahko namesto plačila v gotovini izdajo priznanice o nabavah.

Po vseh občinah, ki so jih zasedle nemške oblasti, so bili takoj postavljeni novi župani. Tako je bil v Kranju imenovan za župana g. Markgraf, tovarnar iz Škofje Loke, na Jesenicah g. Luckmann, ravnatelj KID, v Škofji Loki pa znani pekovski mojster g. Žužek.

Kako nam bo zemlja rodila

Vprašanje ljudske prehrane je danes najvažnejša zadeva, ki se tiče vseh slojev in se moramo posvetiti prav vsi temu važnemu vprašanju. Na dovolj potrebnih živilih ne moremo računati, gotovo bo le to, kar bomo pridelali sami doma. Pri nas je še mnogo rodovitnega, neobdelanega sveta, na katerem bi dobro uspevale kulturne rastline in bi tako pomnožili potrebni živež. V sedanjem času in sedanjih razmerah bi kazalo saditi kar največ krompirja in turšice, ki zlasti dobro uspeva na spočiti zemlji ali (po kmečkem izrazu) na tako imenovani starini.

Za sajenje krompirja in turšice, ki bo v bližnji bodočnosti naša najvažnejša prehrana, je še vedno dovolj časa. Zemlja naj se globoko preorje in kjer le mogoče, tudi dobro pognojijo. Ker zaradi nastalih razmer ni povsod na razpolago delovne živine, naj si sosedje medsebojno pomagajo. Zelo umestno bi bilo, če bi v krajih, kjer primanjkuje delovne živine, napravili poseben delovni načrt, da bi tako drug drugemu pomagali. S skupnimi silami in splošno medsebojno pomočjo se da mnogo doseči. V sedanjih časih in sedanjih razmerah morajo izginiti medsebojna nasprotstva, ki izvirajo iz burnih dni nedavne preteklosti in so v bojih političnih strasti kvarila tovariško sožitje. Vsaka nevšečnost iz preteklosti se mora pozabiti in dolžnost vseh je, da grede drug drugemu kar najbolj na roko, da se tako obvarujemo pred skupnim pomanjkanjem.

Dobro poljski pridelek je odvisen od primernega gnojenja. Najboljše je seveda gnojenje s hlevskim gnojcem. Tega pa je našim

kmetom že v prejšnjih časih primanjkovalo, največ zaradi nepravilno urejenih gnojišč in manjkajočih gnojiščnih jam, ko se je gnojnica odtekala po vaških cestah in ulicah v škodo kmetovalcev. V sedanjih časih je pomanjkanje gnojila še bolj občutno. Kazalo bi pomanjkanju hlevskega gnojila od pomoči z umetnimi gnojili. Kot najprimernejše gnojilo se priporoča nitrofoskal, ki vsebuje vse za kulturne rastline potrebne hranilne snovi, to je: dušik, kalij in fosfor. Toda žal nitrofoskala danes ni več mogoče dobiti. Nadomestiti se mora z drugimi umetnimi gnojili, od katerih so zlasti priporočljiva superfosfat kot fosfatno, kalijevo sol kot kalijevo in žilski soliter kot dušično gnojilo. Na 1 ha zemeljske površine se vzame 300 kg superfosfata, 150 kg kalijeve soli in 100 kg žilскеga solitra.

Ker pa je verjetno, da bo tudi teh gnojil prišlo primanjkovalo, saj se pomanjkanje umetnih gnojil že marsikje občuti in jih ni dobiti, bi se dalo naposled marsikje pomagati tudi s stranišnim gnojem in pepelom, ki tudi ni slabo gnojilo. Na kmetih so že do sedaj pepel uporabljali z uspehom in ga nadomeščali namesto drugih kalijevih gnojil. Mnogi mešajo pepel s stranišnim gnojem.

Umetna gnojila je treba potrositi po zemlji in jih porodati. Če pa je zemlja nekoliko pognojena s hlevskim gnojem, toda ne v zadostni meri, se lahko umetna gnojila tudi potrosijo po vrhu zemlje pred dežjem, da jih deževnica izpere in razkroji ter povleče v zemljo.

86. rojstni dan maršala Petaina

Pariz, 24. aprila (DNB). Na današnji 86. rojstni dan maršala Petaina izkorišča pariski tisk priliko, da izraza razen čestitk maršalu tudi želje po dokončni usmeritvi francoske politike, ki je še vedno zelo nejasna.

V »Oeuvre« piše Marcel Deat, da bi Francija sklenila premirje v tej vojni že na Sommi, ako bi šlo po željah maršala Petaina in če ne bi bilo okrog njega ljudi, kakor Reynaud, Mandel in Churchill ter še mnogi drugi. Navzile temu je maršalu Petainu uspelo preprečiti okupacijo celokupne Francije. Maršal Petain je s tem ohranil Franciji njeno enotnost. V Montleu je Petain sprejel roko, ki mu jo je ponudil Hitler ter tako v načelu pristal tudi na sodelovanje z Nemčijo. Sedaj pa je čas, da maršal Petain tudi s praktičnim delom potrdi ter pogumno izjavo vse posledice iz sodelovanja, ki predstavlja edino pot, po kateri more priti Francija do svoje rešitve. Zgodovina to od Petaina pričakuje.

Trst, 24. apr. »Il Piccolo« poroča iz Rima: V tukajšnjih političnih krogih se ugotavlja, da so se odnosi med Vichyjem in Berlinom brez dvoma zboljšali in izključeno bolj ali manj tesno tako imenovano montoirsko sodelovanje. Vendar kaže nekatera dejstva, da v nezasedeni Franciji še ne računajo popolnoma s stvarnostjo. Med drugim se zadržanje tiska, ko vrednoti vojaške dogodke in posebno še zmage osi, ne razlikuje mnogo od tako imenovanega nevtralnega tiska, na primer v Švici.

Seja japonskega državnega sveta

Tokio, 24. aprila. Japonska vlada je imela davi dogodi sejo, na kateri je zunanji minister Macuoka poročal o svojem potovanju po Evropi. Glavni predmet razprave je bila japonsko-ruska nevtralnostna pogodba. Po seji vlade so odšli ministrski predsednik Konoje, notranji, zunanji, vojni, mornariški in pravosodni minister k izredni seji državnega sveta, ki je bila v cesarski palači. Državni svet je razpravljal o ratifikaciji japonsko-ruske pogodbe.

Protivojno gibanje v Ameriki

New York, 24. aprila. (Stefani). Veliko zborovanje proti vstopu Zedinjenih držav v vojno, ki je bilo prirejeno v New Yorku, je imelo velik uspeh. Gledališče »Manhattan« je bilo polno do zadnjega kotička in ogromne množice so napadle tudi vse sosedne ulice, tako da je morala policija daleč naokrog prekiniti ves promet. Zvočniki so na daleč razširjali besede polkovnika Lindbergha množici, ki je hotela tolažiti svojo odločno voljo, da ostane Amerika izven konflikta. Skupine pristaev intervencije, ki so grozile, da bodo motile zborovanje, si tega niso upale storiti sprito ogromne nasprotne množice. Nekaj sto pristaev intervencije, ki so nosili napise, za vstop v vojno, se je skušalo približati prostoru zborovanja, toda množica jih je naglo razpršila. Nekatere radijske postaje, ki se niso ukladle prepovedi prenašanja govorov z zborovanja, so stalno oddajale milijonom Američanom poročila. Prihod polkovnika Lindbergha je bil pozdravljen z navdušenimi ovacijami, ki so trajale nad 10 minut. Pomembnejše dele njegovega govora je množica prekinjala z burnim odobravanjem, zlasti ko je obrazložil razloge, zaradi katerih bi morale Zedinjene države ostati nevtralne. Množica je Lindberghu še posebno pritrdila, ko je izjavil, da bo Anglija izgubila vojno sama ali z Zedinjenimi državami, ako bi na svojo nesrečo vstopile vanjo.

New York, 24. aprila. (DNB). Opozicijski senator Wheeler prireja po Zedinjenih državah zborovanja, na katerih kritizira zunanjo politiko Rooseveltove vlade. Kakor poročajo ameriški listi, vzbujajo Wheelerjeva zborovanja veliko zanimanje javnosti. V Milwaukee je izjavil Wheeler v svojem govoru, da hočejo mednarodni bankirji Roosevelta pridobiti za vstop Zedinjenih držav v vojno.

Nemški in japonski akademiki v Rimu

Rim, 24. aprila. (Stefani). Klub fašističnih akademikov je sredi prireditelj sprejem na čast vseučiliškim delegacijam iz Nemčije in Japonske, ki sta na obisku v Italiji. Večer je potekel v ozračju popolnega tovarištva.

Angleška propaganda na Portugalskem

Berlin, 24. aprila. (DNB). Angleška propaganda si prizadeva sedaj z raznimi manevri odvrti svetovno pozornost od angleških porazov na Balkanu. Zato je pričel propagandni minister Cooper kar v serijah trostiti napadne govore o položaju na Portugalskem. Agenti in provokatorji v angleškem poslanstvu v Lizboni širijo med narodom govore, da baje Nemčija ogroža Portugalsko. Obenem so bile na Portugalskem razširjene tudi neresnične vesti, da je v Španiji izbruhnila revolucija, samo za to, da bi bilo prebivalstvo še bolj vznemirjeno, svetovna javnost pa se od vseh teh angleških propagandnih manevrov ne bo pustila speljati na stranska pota.

Papen v Nemčiji

Berlin, 24. apr. Izvedelo se je, da se že nekaj dni mudi v Nemčiji nemški veleposlanik v Ankaru von Papen.

Hess ni v Italiji

Berlin, 24. apr. (Stefani). Na merodajnem mestu označujejo kot neutemeljeno vest, da je Hitlerjev namestnik Hess odpotoval v posebni misli v Italijo. Očitno gre za zlonamerno vest angleške propagande, ki naj bi odvrgla pozornost od dogodkov na Balkanu.

Naše gledališče

Drama

Začetek ob 17. uri.

Petek, 25. aprila: Severna lisica. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. Sobota, 26. aprila: Trideset sekund ljubezni. Red. B.

Opazljamo, da bodo igrali v petek kot predstav izven abonmaja po globoko znižanih cenah od 14 din navzdol Herczegov komedijo v treh dejanjih »SEVERNA LISICA«. Aktualnost teme — zakonske krize, ki jo obravnava madžarski dramatik v svoji sodobni komediji, je vzbudila najvažnejše zanimanje našega občinstva, ki ljubi duhovite in zabavne igre. Igrali bodo: Mira Danilova, Kralj, Gregorin, Vida Juvanova in Drenovec. Režiser: prof. Šest.

Opera

Začetek ob 17. uri.

Petek, 25. aprila: Zaprti. (Generalica). Sobota, 26. aprila: Ob 3. Princiska in zmaj. Krstna in mladinska predstava. Izven.

Pravilčno dejanje mladinske igre »Princiska in zmaj« vsebuje očarljive prizore z osebnimi bajnega sveta in bo za otroke čudovito doživetje. Starše opozarjamo na uprizoritve te igre, v kateri bodo sodelovali tudi otroci. Krstna predstava bo v soboto.

Iz ljubljanske drame

V sredo popoldne so igrali za premierski red veseligrig Alda de Benedettija »Trideset sekund ljubezni«. Zabavna razigrana igra italijanskega avtorja je dobršnemu delu našega gledališkega občinstva že znana, v zvezi temu ugrede tudi sedaj zvržati mnogo hvaležnih poslušalcev, ki iščejo odmor od skrbi in teže vsakdanjega življenja. Igra je spretno zgrajena, posamezni karakteri so zanimivo opisani, dialog je naraven in nesečljivo duhovit; humorja ni preobilno, a kar ga je, se prilaga osnovnemu značaju de Benedettijeve igre. V bistvu gre za dvojce: za tradicionalno moč rodine in za še večjo moč denarja. Denarni interes rodine se dobo izprepleta z zapeljivskim trikom »poskodbavca« Guranidja, ki se za poljub odprave visoki odškodnini.

V igri, ki jo je prevzel Ciril Kosmač in zrežiral prof. O. Šest, je nastopila vrsta naših najboljših igralcev in igravcev. Posebna teža dejanja leži na g. Danilovi kot Graziji Siranijevi in na g. Kralju kot Guranidju; prav ta srečno izbrana zasedba je poglajala igro z elanom in prepričevalnostjo preko nekaterih plitvin in ji zagotavlja polno učinkovitost na tistih mestih, kjer situacija dozori do napetosti. Izmed ostalih je treba posebej omeniti g. Cesarja kot Cesarja Siranija in go Nablocko kot njegovo ženo, pa podeželsko dvobojko, ki jo igra g. M. Boltarjeva in g. Gregorin. Ga. Gabrijelčičeva kot intrigantska Geltruda, g. Jerman kot slabotni zakonec Tulio in g. Lipah kot advokat po poleg ostalih s krepkimi deleži podprli igralski uspehi te ponovne uprizoritve italijanske veseligrig. Občinstvo je dočimče umetnike vrdodščeno pozdravljalo.

Novinarji pri Kr. Civil. Komisarju

Ljubljana, 24. aprila.

Predvčerajšnjim je Kr. Civilni Komisarj Emilio Grazioli sprejel v sedežu Komisarjata zastopnike stanovske organizacije poklicnih novinarjev.

V zastopstvu so bili predsednik združenja in glavni urednik »Jutra« Stanko Virant; podpredsednik dr. Ivan Ahčin, glavni urednik »Slovenca« Božidar Borko; kulturni urednik »Jutra« blagajnik in urednik »Slovenca« Karel Potocnik; urednik in tajnik »Jutra« ter poslovodja združenja Josip Prunk.

G. Prunk in g. Virant sta v imenu vseh izrazila Kr. Komisarju vdanostni pozdrav poklicnih novinarjev, zagotavljajoč mu ponovno svoje polno sodelovanje in svojo popolno lojalnost do Fašistične Vlade.

Nato sta se toplo zahvalila Kr. Komisarju za naklonjenost, ki jo je izkazal listom, da so mogli redno izhajati od prvega dne zasedbe, izražajoč prepričanje, da bodo take naklonjenosti deležni tudi v bodoče.

Kr. Komisar se je zahvalil za pozdrave, ponavljajoč ponovno, da je prišla Fašistična Italija semkaj po volji svojega Duca in da bo on storil vse za rešitev različnih vprašanj, ki so se pojavila v interesu slovenskega ljudstva.

Nato je sprejel na znanje zagotovilo polnega sodelovanja od strani novinarjev ter se je z njimi razgovarjal o raznih novinarskih vprašanjih in o najvažnejših problemih, ki so se predmet hitrega proučevanja pri interesiranih strokovnjakih in vodilnih krogih.

Dnevne vesti

* Pogrešamo zdravnika dr. Borštarnja Marjana. Odsel je 31. marca v Glavno vojno bolnico v Beograd, 10. t. m. pa baje v Valjevo. Vljudo prosimo poročila o njem. Stroške povrnem. Borštarn Franc, Ljubljana, Medvedova cesta 27. (—)

MORTOMOLJ

v obliki praška in tekočine varuje zanesljivo Vaša oblačila, kožuho, tapacirano pohištvo, preproge itd. Zahtevajte ga v drogerijah in spec. trgovinah. Vsa pojasnila kakor tudi sredstva zoper različne golaze v hiši, shrambah in na polju pri:

Ing. Prezelj, poobl. agronom - fitopatolog, Ljubljana, Wolfova 3/1, tel. 34-73. Uradne ure: 8. — 12.

* Nategaj za regulacijo Ljubljane. Zaradi dogodkov, ki so ovirali delo, je Ljubljano mestno poglavarstvo v soglasju z razsodiščem podaljšalo rok nategaja za izdelavo regulacijske skice mesta Ljubljane in okolice za poldrugi mesec do vseh ponedeljka 16. junija 1941.

* Počitnice na Koroskem bodo od 7. julija do 27. avgusta. Po novi delitvi šolskega leta v Nemčiji trajajo poletne počitnice v krajih, ki imajo ljudske, srednje in višje šole, 52 dni. Posamezne pokrajine pa so razdeljene v tri počitniške dobe. Koroska spada v drugo stopnjo, ki ima počitnice od 7. julija do 27. avgusta.

Iz Italije

* Nad 4.000 novih stanovanj v Milanu. V Milanu je bila te dni redna letna skupščina Avtonomnega fašističnega instituta za gradnjo malih stanovanj, ki ji je predsedoval milanski podžupan dr. Laura. Iz poročil, ki so jih podali funkcionarji, je razvidno, da je ta ustanova v pretekli poslovnosti do zgradila 4.000 novih stanovanj, od teh 3.411 v Milanu samem, ostala pa v okolici. Razen tega je mestna občina milanska sama lani zgradila 1.422 novih stanovanj za prebivalce hiš, ki jih je bilo treba zaradi izvajanja regulacijskega načrta podreti, in pa 616 hišic za najbolj siromašne družine. V vseh hišah, ki sta jih zgradila Avtonomni fašistični institut in mestna občina milanska prebiva 116.700 ljudi.

* Štednja s kamnini nadomestki. Na podlagi posebne ministrske odredbe smejo imeti gostinski obrati v Italiji za potrebo gostov odprte zavrtke kamnin nadomestkov do 1 kg. Odredba pa je v veljavi samo še do 30. t. m., od 1. maja dalje pa bo vsak gostinski obrat imel za pripravljanje kave na razpolago samo 3 zavrtke kamnin nadomestkov po 100 gr na dan.

Od Maribora do Ljutomera

Pred pošto na Stolnem trgu je prihajalo vedno več ljudi. Nosili so nahrbtnike, cekarje, kovčge. Prihajale so ženske z otroki, kmetice s kosarimi, moški, ki so inici za »boj« dolgo pot nekje od Zagreba ali od Ljubljane. Med pošto in cervijo so se obracali veliki rdeči avtobusi, namenjeni proti Slovenjmu Gradcu, proti Celju, Gradcu. Od zgodnjega jutra so prihajali in odhajali avtobusi in avtomobili in ljudje so čakali, da pridejo na vrsto, da prehodijo novo postajo tega križnega pota do doma.

Pred novim avtobusnim redom, ki so ga bili to jutro nabili na zid pošte, se je prepirala množica ljudi. Čez trg so ves dan koračili nemški vojaki. Ura je bila pet, ko se je na trgu ustavil avtobus, namenjen proti Ljutomeru. Množica ljudi se je zganila. Roke so trdnje stisnile ročaje kovčgov in cekarjev. Matere so prigravljale otrokom, ki so jokali. Vsi obrazi so na mah ozivili. Še eno ali dve uri vožnje do doma!

Ko so se vrata avtobusa odprla, so se ljudje na pločniku stisnili v eno samo klobko, ki se ni mogla premakniti ne naprej ne nazaj. Avtobus je bil premajhen, da bi mogel sprejeti vse te čakajoče. Nekdo bi moral ostati še eno noč tu, a vsem se je enako mudilo domov. Vsi so enako dolgo zaman pričakovali sporočil od doma, vse je gnala na pot ena sama želja: da bi bili

* Vrsta nesreč v Trstu. V bolnišnico Regina Elena v Trstu so pripeljali 9letnega soljarja Carla Zarnika iz Novega grada v Istri, ki je padel z voza ter si zlomil ključnico in dobil še nekaj drugih poškodb. Prav tako se je moral zateči v bolnišnico 10letni soljar Giovanni Leskovec s Črnege vrha pri Idriji, ki ga je v Vipavi ugriznil pes. Na Corso Vittorio Emanuele III. v Trstu je neki kolesar podrl 37letno učiteljico Luisa Minach s Piazza Goldoni in ji znatno poškodoval levo nogo. Neki avtomobilist je podrl 52letnega delavca Massimiliana Simonetta z via Media v Trstu, ko je hotel prekorati via Ferriera, da je dobil precej nerodne poškodbe na glavi. V palači Dopolavora kemikov je o priliki amaterske rokoborbe padel 27letni delavec Ricardo Furlani z viala Tommaso Luciani na tla in si poškodoval nekaj desnih reber. 10letni soljar Santo Pertot je na domačem dvorišču v Longeri sekal drva. Na se je vsekaj v desnico, da so ga prav tako morali prepeljati v bolnišnico.

* Kolonizacija ob Zgornji Adizi. Kakor znano, se je po poraznem dogovoru med Italijo in Nemčijo večje število pripadnikov nemške narodnosti iz provinc Bolzano, Trento, Belluno in Videm izselilo v Nemčijo. Kmetiča posestva, ki so s tem ostala na razpolago, bodo zdaj pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj domačim interesom. Prodajo posestev na področju provinc Trento, Udine in Belluno bodo posestvovali zainteresirane nacionalne in sindikalne organizacije na tem področju, provinca Bolzano pa bo naseljena po poljedelih iz središča in iz zgornje Italije. Po igi, vrsti kmetijstva, ki prvenstveno uspeva, in v obsegu plodnosti so vsa posestva razdeljena na 6 razredov, cene pa so posebej določene za interese, ki zemlje ne bi obdelovali sami in za neposredne poljedelce. V prvem razredu so posestva, ki leže do 600 m nadmorske višine in so pretežno sadjarska, v drugem posestva od 600 do 1000 m nadmorske višine, na katerih pretežno uspeva trta, v tretjem posestva mešanega značaja od 600 do 1200 m itd. Cene in prodajni pogoji so nadvse ugodni. Posestva bodo kolonistom na poudbo za 70% cene, ki je bila uradno ugotovljena dne 23. junija 1939. Kupci, ki zemlje ne bodo sami obdelovali, bodo morali v prvem razredu plačati takoj 50% kupnine, ostalih 50% pa v 3letnih obrokih s 5 odstotnim obrestmi v drugem razredu so te številke 35, 65, 3.75% itd. Kmetje, ki bodo zemljo sami obdelovali, bodo morali plačati 30% kupnine, ostanek pa v 30-letnih obrokih s 4 odstotnimi obrestmi, v drugem razredu so te številke 20, 80, 3 itd.

Poreški in puljski škof Trifon Pederzoli, ki je dolga leta upravljal istrsko škofijo, je predvčerajšnjim umrl. V soboto bo v Pulj svečano pokopan.

Na Krasu so bile šole pred kratkim zaprte in deca je bila evakuirana. Kakor poročajo današnji »Piccolos«, bodo še ta teden skoraj vse šole spet odprte in se bo pouk na njih redno nadaljeval.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

Evakuirano prebivalstvo otoka Krka se vrača na svoje domove. Listi beležijo, da je večeraj ob zori prišla iz Verone preko Nabrežine prva skupina ljudi iz mesteca Krka. Potovali so takoj dalje proti Reki, od koder se bodo prepeljali na svoj otok.

ustavljeno deli pri kanalizaciji na cesti vzdolž kazinskega vrta. Odkopali so tudi nasproti Kazini razdrapane kamnite plošče, ki so zelo neukovito kvarile vstop v Zvezdo po njeni sredini. Nadomestili jih bodo z drobnimi kockami in zravnali z ostalimi cestilicami.

u— Obnovitev pouka in tramvaj. Mati nam piše: Z veseljem sem pozdravila sklep o ponovnem začetku šolskega pouka, a ker živimo gmotno v precej težkih časih, sem si takoj zastavila vprašanje: Kako bo s tramvajskimi kartami? Šola bo v aprilu trajala sedem dni — ali si bodo morali dijaki za ta čas nabaviti cele mesečne karte po 40 din? Pravilno bi bilo, da bi uprava elektricne cestne železnice izdala dijakom za ta čas vozovnice po sorazmerni, četrtinski ali vsaj polovinski ceni, saj se samo ob sebi razume, da vozovnice, ki se glasijo za april, ne bodo mogli rabiti v maju. Jaz imam kar dva dijaka pri hiši in meni bi se tako ureditev precej poznala. Najbrž pa je tudi vsem drugim približno tako.

u— Nova grobova. Umrla je ga. Alojzija Rakova. Na zadnji poti jo bodo spremlili v petek ob pol 16. uri iz kapele sv. Janeza na Zalah k Sv. Križu. — V 79. letu starosti je preminil g. Rudolf Schulz. Pogreb bo v petek ob 17. uri iz kapele sv. Marije na Zalah k Sv. Križu. — Pokojnika blag spomin, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

u— Glasbene Matice ljubljanske bo priredila do konca tekoče koncertne sezone šest koncertov, in sicer: trio: Ornikova, Sedlbauer, Lipovšek; koncert violinista Prevorskega, pri klavirju L. M. Škerjanc; klavirski koncert Marte Oster-Valjalove; koncert komornega kvarteta: Ornikova, Burger, Ivancič, Sedlbauer; koncert violinista Rupla, pri klavirju Zora Zarnikova; koncert operne pevke Franje Golobove, pri klavirju M. Lipovšek. Najbrž bo prirejen tudi koncert večjega stila s pevskim zborom in orkestralnim društvom Glasbene Matice. Prvi koncert bo v ponedeljek 28. t. m. v mali filharmonični dvorani.

u— Intimni koncert. V ponedeljek 28. t. m. bo v mali filharmonični dvorani intimni koncert, katerega bo izvajal trio: Francka Ornikova (violin), Cenek Sedlbauer (čelo) in Marjan Lipovšek (klavir). Na sporedu so Beethovnovi, Sukovi in Arničevi trii. Začetek koncerta bo ob 18. uri. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

TVRDKA I.C. MAYER LJUBLJANA

obvešča svoje cenj. odjemalce, da bo doteleina prodajalca

od 25. do vključno 28. t. m. vsled predelave zaprta. — Cenejši oddelek in engros bo odprt.

u— Maša zadušnica za pokojno gospo Ivano Vrišerjevo bo v soboto 26. t. m. ob 9. uri v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

u— Za društvo slepih so darovali na mesto venca na krsto pokojne gđ. Jelke Skubiceve Nakovaki 200 din, v počastitev spomina g. Ivane Vrišerjeve pa g. Milan Kolar 100 din. Denar naj se dvigne v upravi »Jutra«.

u— Darovi za Rdeči križ. G. Oblat Aleksander je podaril Rdečemu križu v Ljubljani 300 din. G. inž. Luckmann Herbert namestno venca na grob pok. notarja g. Galleta 200 din. — Iskrena hvala!

u— Lažni uslužbenec mestne elektrarne. Mestna elektrarna ljubljanska opozarja svoje odjemalce, da se pri raznih strankah pojavljajo temni elementi, češ da morajo pregledati električni števec ali napeljavo. Zadržni dni je tak slepar ukradel neki stranki večji znesek. Inkasanti in pregledniki števecv mestne elektrarne imajo s seboj legitimacije ter se na zahtevo morajo legitimirati. Vsakogar, ki se ne more zaostaniti legitimirati, izročijo najbližjemu strožniku.

u— Za kanalizacijska dela potrebuje mestna občina tudi letos več raznovrstnih izdelkov iz litega železa in večjo množino cementnih cevi ter je dobavo že razpisala. Razpisano gradivo bo porabljeno predvsem za popravila in za manjša kanalizacijska dela. Večje nove kanalizacije delajo podjetniki, predvsem pa kanalizacija Erjavčeve ulice in njene podaljške po Kongresnem trgu mimo Kazine do kanalizacije v Wolfovi ulici. Zaradi minulih dogodkov so se dela sicer zavlekla, sedaj pa delo spet naglo napreduje.

u— Prvo čistilnice sladkorja je dobila Ljubljana leta 1827. Kakor je navedel dr. Rudolf Andrejka v »Kroniki 1934«, se je o njej dotle vedelo samo to, da je leta 1837 pogorela in da se je na prostoru, kjer je stala (ob zgornji Kolodvorski ulici), sezidala leta 1838 mehanična predilnica in tkalnica. Iz spisa, shranjenega v obrtnih aktih mestnega arhiva ljubljanskega, pa je razvidno glede ustanovitve te tovarnice naslednje: Dne 23. junija 1827 je zaprosil Jakob Venler, graščak v Flumicellu na Furlanskem trgu, gradnjo v Flumicellu na Furlanskem trgu. Zadnji dogodki so ukinili skoraj vsa gradbena dela v našem mestu. Včeraj pa so znova pričeli z doslej

Ljudje so sadili krompir. Nekje na travniku se je sklanjala ženska in nabirala regrat. Nekje ob cesti smo naleteli na razbit vojaški kamion, ki ga je bila raztrgala granata. Kakor beli trakovi so se vile ceste med hribi, med izoranimi njivami in ozelenelimi travniki. Prijazne bele domačije, skrite med sadnim drevjem, so se gtele na soncu. Sveti Lenart, Sveta Trojica, Sveti Anton, Negova, Sveti Jurij — same božje poti, po katerih se tolikokrat vije procesije pobožnih romarjev tam od Mure, od Drave, od Pesnice. Hribi s prekrasnimi razgledi, doline s skrbno obdelanimi njivami, bele, prijazne vase.

Srečavali smo nemške vojake na motorjih in kolesih. To je bil edini znak, da se je nekaj izpremenilo v teh krajih, odkar nismo bili doma. Sonce je že skoraj zahajalo, ko se je avtobus ustavil v vasi ob Muri. Tisti, ki so bili namenjeni dalje proti Prekmurju, so tu izstopili. Potem so se napotili peš proti domovom onkraj Mure, dvajset, trideset in več kilometrov daleč. Na njivah je zelenela setev, ob cesti so cvetele vrbe in dehte. Tiha in mirna je ležala domača vas ob Muri, kakor da se ni bilo nič zgodilo. Iz dimnikov se je kadilo, se te in one strehe je plapolala nemška zastava. Zverčilo se je in ljudje so se pripravljali k počitku. Vsa okna so bila zatemnjena. Onkraj vasi je šumela Mura, ki zdaj znova deli štajersko od Prekmurja.

sladkorne rafinerije v zgornji Blatni vasi, kakor se je tedaj imenovala sedanja Kolodvorska ulica, ter je določil za ta namen znesek 50.000 forintov. Že čez tri dni je tedanji ljubljanski župan Hradecky ugodno rešil prošnjo ter je obljubil prisilicu vrhu tega vsa mogoča podpora. Tri mesece nato je dvorna komora podelila Jakobu Venlerju delno tovarniško pravico, združeno s tovarniškim carinskimi olajšavami, kar je ilirski guverner (podpisan je namestnik grof Kamilo Schmidburg) objavil s tiskanim razglasom dne 2. novembra 1827. Prva cukrarna v Ljubljani je obratovala do leta 1837, ko je pogorela in se kot taka ni več obnovila.

u— Razširitev mestne kanalizacije. Kanalsko omrežje na področju velike Ljubljane se je lani podaljšalo za 5827 metrov in je ob koncu leta v celoti obsegalo 99 km 799 m. Velik napredek v splošnem higienem stanju je s podaljškom kanalizacije

Mali oglasi

Službo dobi
Mlado samsko postrežnico za čez dan iscem. Naslov v vseh posl. Jutra. 7923-1

Brivskega pomočnika
dobrega delavca sprejemam takoj salona Lipuš, Črnuče pri Ljubljani. 7956-1

Pridno dekle
za kuhinjska dela sprejemam hotel Struclj. 7955-1

Sl

Boj proti lažnivim samcem

Zakon, ki naj bi prisilil moške, da morajo nositi poročni prstan
Mogočne ženske onstran oceana

V Oklahoma Cityju v Zedinjenih državah se je ustanovila družba, ki hoče preprečiti, da bi se poročeni moške izdajali za samce. Izposlovati hoče zakon, po katerem bo vsak ameriški poročeni mož dolžan nositi svoj poročni prstan.

Society for Prevention of married Men posing as Bachelors je dolgi naslov te družbe, ki šteje že mnogo tisoč — seveda ženskih članov. Sedež ima v omenjenem mestu in nastopa z vso odločnostjo proti tistim hinavcem, ki se držijo pod krinko samčevstva flirtati in se seznanjati z damami, pa čeprav so poročeni. S tem društvom so

ženske zadele moškega v njegovo najbolj občutljivo mesto, kajti — roko na srce — ali niso tudi Zedinjenih držav moški, ki na svojih potovanjih radi vtaknejo svoj poročni prstan v najbolj skrit žep v upanju, da jim bo usojen kakšen »doživljaj«?

Ameriške žene pa imajo po vsej priliki v tem pogledu najbolj grenke skušnje, kajti ustanovitev te družbe so sprejele z orkanom navdušenja.

V drugih mestih so se že ustanovile podružnice in »gospodje stvarstva«, ki si ob priliki radi privoščijo kakšen stranski skok, zasledujejo z nagubanimi čeli porast tega gibanja. A kako jih hočejo ženske ukrotiti? S pridigami in propagandnimi brošurami se ne da po vsej priliki nič napraviti, toda »Society for Prevention itd.« misli, da je našla odlično pripomoček, da bi moškim enkrat za vselej izbila

razne muhe iz glave. Čemu imamo poročne prstane? Če se

uzakoni, da mora vsak poročeni mož takšen obroček stalno in vidno nositi, tedaj bodo samci, ki niso samci, kmalu izgubili voljo do stranskih skokov. Ženske se jih bodo znale varovati. Organizacija predlaga, naj bi policija od časa do časa vršila

»nadzorstvo poročnih prstanov«, to se pravi, na cestah in v lokalih naj bi bi zahtevala od moških, da ji pokažejo svo-

je izkaznice, in pokontrolirala, ali res nosijo prstane. Stvar mora priti seveda še pred kongres, pred moške, ki imajo dolžnost razpravljati o takšnih zakonskih predlogih. Kako bo tam, je drugo vprašanje. Vemo pa, da so organizacije, ki jih ustanovljajo ameriške ženske,

včasih zelo mogočne in da njih prizadevanj nikakor ni podcenjevati.

Prevelik in preširok

V jetniško celico ni mogel, zato je dobil nameščenje pri filmu

22letnega Petra Davisa so zavoljo postopajstva izročili kaznilnici v Los Angelesu. Toda mladi mož je svoje ječarje spravil v nemajhno zadrego. Bil je namreč prevelik in preširok, da bi ga mogli spraviti v celico, tako ga pri najboljši volji niso mogli zapreti. Mladi Herkul meri namreč v višino 2,21 m in je tako širokopleč, da ne more skozi ozka vrata celice. Po dolgem pomišljanju so ga morali na zadnje izpušiti. Ta stvar na je utemeljila njegovo srečo. Listi so namreč poročali o jetniku, ki ga ni mogoče zapreti, in ta poročila so brali pri neki filmski družbi v Hollywoodu, ki je stopila z velikom tako v zvezo ter ga angažirala za enega svojih bližnjih filmov.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

A NEKDOTA

Nemški humorist Wilhelm Busch je potoval po deželi. Nekje je videl dva drvarja, ki sta sedela na drevesnem štoru in kadila. Stopil je k njima: »Rad bi vaju narisal. Če ostaneta mirna, vama dam vsakemu pet mark.«

Eden izmed možakov se je popraskal za ušesi in odvrnil: »Veste kaj dam vam dve marki, če naju pustite na miru.«

VSAK DAN ENA

»Ne razumem, pa ne razumem, kako se more dvigalo ustaviti s takšnim sunkom!«
(»Everybody's weekly«)

Negovanje čevljev

Kako ohranimo obliko in trpežnost obuvala

So ljudje, ki nosijo čevlje več let in so ti čevlji videti še vedno dostojni, pa čeprav je bilo njih zgornje usnje morda že nekolikokrat zakrpano. Drugi pa nosijo nove čevlje komaj tri, štiri tedne in že nimajo nobene prave oblike več. Nove čevlje zadostuje na primer nositi v deževnem, blatnem vremenu in jih potem doma postaviti mokre, kakršne so, v kakšen kot. Drugi dan že kažejo gube, podplati so se izbočili, iz novega čevlja je nastal brezoblični šveder.

Glavna zahteva vsake dobre nege čevljev je ta, da obuvalo, čim ga sezujemo, natakemo na kopito, zlasti pa tedaj, če so čevlji mokri. Če kopit ni pri roki, si za silo lahko pomagamo s časopisnim papirjem, ki

ga natlačimo v čevlje, toda to je vedno le zasilen pripomoček, bolje negi nič — pravo obliko in trpežnost pa dobi čevlj le po kopitu.

Prav v sedanjih časih je važno paziti na takšne stvari. Kdor hoče varčevati s čevlji, stori dobro, da si vsako jutro, preden odide z doma, pogleda, kakšno bo vreme. Če kaže na dež ali če sploh dežuje, tedaj bomo natknili seveda najmočnejše čevlje, kar jih imamo, če pa je vreme suho, tedaj lahko nosimo starejše čevlje, ki so že morda malo okvarjeni in niso več sposobni za mokre ceste. Na ta način varujemo z boljšo obutvijo. Doma pa cestno obuvalo vsekako sezujemo in ga denimo na kopito.

Mravljinčje vino, hroščev kruh

Sir je za Kitajce „gnilo mleko“

Okusj so različni. Tako majejo Kitajci za glavo ob misli na naše vrste sira, ki jih označujejo za »gnilo mleko«. Nam misel na razne tuje poslastice spet ne vzbuja teka. Pri tem nikakor ni potrebno, da bi mislili kar na deževnike in lastavčija gnezda na kitajskih obedih. Tudi v drugih teželah pojedo marsikaj, kar bi mi zavračali.

Kako bi vam godil n. pr. kozarec mravljinčjega vina ali kos hroščevega kruha? V Južni Ameriki spadata ti stvari namreč med najbolj izbrane slaščice. Stegejajoči »mochileras«, mravljinčje vino, ki te spravi kaj kmalu v najboljšo voljo, izdelujejo iz neke vrste mravljinčev. Te živalice imajo navado, da se zaderejo v druge svoje vrstnice in se nasrkajo medu, ki so

ga te nabrale. »Napolnjene mravlje« pa nabirajo spet domačini in jih — mečkajo. Tekočino, ki nastane pri tem, precejajo skozi sito in jo puste zavreti. Kot dodatek k temu vinu priporočajo že omenjeni hroščev kruh. V raznih rekah argentinskih obmejnih predelov živijo milijoni in milijoni nekih vodnih hroščev, ki jih imenujejo »korikskike«. Ti hrošči odlagajo svoja jajca v travo na bregu, tam jih nabirajo domačini, jih zmečkajo in z medom pomešane prepečejo v nekakšen kruh.

Bodimo disciplinirani in trezni!

Umrla nam je naša srčno ljubljen mama

Alojzija Rakova

Na zadnji poti jo spremimo v petek 25. aprila ob 1/216. uri z žal — kapele sv. Janeza — na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 25. aprila 1941.

FRANC RAK — soprog
DRAGO, MILKO in STOJKO
ter njih svojci.

Odšel je v večnost naš bivši poslovodja in dolgoletni sodelavec, gospod

RUDOLF SCHULZ

S svojim neumornim delom si je zagotovil naš trajni spomin.

ŠUMI

kovarna bonbonov in peciva
v Ljubljani

Strojno podjetje
Ing. Borštnar

št. 18
IZDELUJE

VODNE

TURBINE

žage - mlinske - trans-

misije - dvigala itd.

PREMOG

DRVA — nudi

I. Pogačnik

BOHORICEVA 6

Telefon 20-69

Postrežba brezhibna

KLISEJE

ENO IN

VEČBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NASIP ST. 23

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega sočutja, izraženega pisмено ali ustno o priliki smrti naše ljube mame

Marjane Vrečar

roj. Loboda

izrekamo vsem našo najpristranejšo zahvalo.

Obenem se zahvaljujemo vsem, ki so jo v boleznih obiskovali in ji s tem lajšali bolečine, vsem, ki so jo pokopili in jo v tako lepem številu spremili na njeno zadnjo pot, še enkrat najlepša hvala.

Maša zadušnica bo v soboto, dne 26. aprila 1941 ob pol 7. uri zjutraj pri Devici Mariji v Polju.

LJUBLJANA — VEČE — ZALOG, dne 24. aprila 1941.

Globoko žalujoci:
FRANCELJ, MIHA, MICI
in ostalo sorodstvo

H. Adams:

Daisy in Rosemary

Roman

»Ne trdim, da bi bila tvoj nečakinja tatica,« je odvrnila Ela s svojim okrutnim nasmehom. »Dele, ki je kakor tatica pobrala šila in kopita, ni vajina nečakinja! Izdajala se je za Rosemaryjo Stewartovo, ki je nista še nikoli videla — in to je bilo laž.«

Te besede je izrekla tolikanj odločno, da je bilo nemogoče dvomiti o njih. Niti Doran niti njegova žena nista bila zmožna odgovora. Nesreča se je vrstila za nesrečo. Alisa se je prva opomogla po presenečenju, ki so ga bile Eline besede pripravile vsej družbi.

»Torej sleparka!« Ne žalosti ne sočutja ni bilo slišati v njenem glasu. »Prevarila nas je?«

»Na žalost — tako je.«

»Nikoli ji nisem mogla zaupati,« je vzklila Alisa, »in prav sem imela.«

»Kdo pa je potem?« je vprašal Mihael Gaster. »Kako ste to dognali?«

Dajte mi, da v miru povem,« je rekla Ela in se nato brnila h gospe Carterjevi. »Vem, da pomeni to zate nov udarec — in res mi je iz srca žal. Ali po vseh teh dogodkih bi bilo od mene krivo, če bi še dalj molčala. V svoji sobi se lahko prepričate, da so moji podatki pravilni. To dekle

ni Rosemary Stewartova, a jaz zdaj vem, kdo je v resnici.«

»Tak kdo, za Boga?« je komaj slišno vprašala Amy Carterjeva.

»Daisy Tudorjeva ji je ime,« je pričela Ela. »Morda se spominjaš, da si mi jo predstavila kot staro sošolko. Obraz se mi je zdel znan in je bil v nekakšni zvezi z mojimi spomini na zavod madame Sagessove. Bila je mlajša od mene, torej je morala biti po meni v zavodu. Mnogokrat sva kramljali o šoli, ki jo je poznala prav tako dobro kakor jaz. Niti najmanjšega poudara ni bilo zame, da bi jo bila imela za sleparko.«

Ela je pomolčala, kakor da čaka pripombo, a nihče se ni oglasil. Bill si je prižgal cigareto.

»Nekaj me je jelo vznemirjati,« je Ela nadaljevala. »Mislite si o moji kristalni krogli kar vam drago, a nečesa, prosim, ne pozabite... Kristal nam je pokazal svarilo — le mi si ga nismo znali raztolmačiti.«

Spet je obmolnila, kakor bi hotela počakati, da njene besede do dobrega prevzamejo poslušalce. Alisa Gasterjeva se je nestrno zganila in že odprla usta, a mož jo je udrl. Sid je stal za ženinim stolom. Billov obraz je bil podoben negibni krinko. Otresel je pepel s svoje cigarete.

»Že od prvega dne sem čutila tu nekakšen tuj vpliv. — Še včeraj sem to tvojemu možu znova povedala. Ko sva gledali v kristal, sem te videla, kako se srečavaš z žensko, ki si najprej mislila, da jo poznaš. Nato si rekla, da ti je tuja. Se še spominjaš?«

»Da, tako si rekla. Zdaj mi prihaja na misel.« Ela se je obrnila k Billu. »Ko ste vi gledali v kristalno kroglo, sem vas videla, kako se srečavate z nekim dekletom. Tudi ta ni bila tista, ki ste menili, da jo vidite. Bila je tujka... Ali se spominjate?«

»Zelo natanko,« je bil Billov odgovor.

Sama si očitam, da nisem bolje razumela pomena,« je nadaljevala jasnovidka. »Niti ko je dekleta samo sedelo pred kristalom, še nisem razumela. Mislim sem na Rosemaryjo Stewartovo — videla pa nisem nič! To me je presenečalo in osupljalo, a mislila sem, da sem tako utrujena. Bilo je svarilo nam vsem, toda bili smo kakor slepi in nezmožni spoznati, kaj pomeni.«

Govorila je malone slovesno. Nihče ni vedel, kaj naj reče. Vse se je bilo dogodilo natanko tako, kakor je pripovedovala. Spomin na tisti dve seji je bil v njih še preživ.

»Malo pred večerjo sem dognala resnico. Šla sem v njeno sobo, da vidim, ali se je vrnila. Samo Smith je bil tam. Povedal mi je, da je ni doma... in razen tega, da manjka nekaj njenih stvari.«

»Kaj je delal Smith v njeni sobi?« je pripomnil Bill.

»Nisem ga vprašala,« ga je kratko odpravila. »V njeni sobi sem se prepirala, da so njegovi podatki točni. Mnogo njenih stvari je bilo izginilo, a nekatere je bila vendar pustila. Med drugimi je ležala v nekem predalu tudi skupinska slika mladih deklet iz zavoda. Imena niso bila pripisana, in dekleta, ki se je tu izdajalo za Rosemary Ste-

wartovo, ni bilo med njimi. Odnemla sem fotografijo v svojo sobo ter vprašala kristal. Zdaj se mi je razodela resnica. Spomnila sem se, kdo je bila: Daisy Tudorjeva, hči gospodinje pri madami Sagessovi in njenega moža, ki je v zavodu učitelj telovadbe. Čedalje razločnejše se mi je dramil spomin. Daisy Tudorjeva je opravljala za starejša dekleta razne posle in je utegnla imeti nekako toliko let kakor prava Rosemary. Kako se ji je posrečilo, da je stopila na njeno mesto, in kakšno vlogo je igrala v vseh teh dogodkih, ki sta jim bila izpostavljena ves čas, odkar je prišla k vama, ne morem reči. Toda izprevidela bosta, da nikakor nisem smela dalj molčati.«

Naslonila se je vzrak. Mož ji je podal cigareto in gorečo vžgalico.

»Pa so tvoji podatki docela točni?« je vprašal Doran Carter. Glas se mu je lovil.

»Brezpogojno. Vse, kar nas je bilo v zavodu, smo poznale Daisyjo.«

Gospa Carterjeva je zaihtela. Gasterjeva sta se spogledala, in kaj malo obžalovanja je bilo v njunih očeh. Bill je utrnil svojo cigareto in počasi vstal. Mirno je obletel z očmi vse obraze zaporedoma.

»Ela Verdonova vam je vsem skupaj natvezla kup laži,« je rekel z odmerjenim, a zelo razločnim glasom, »in se tega prav dobro zaveda.«

31
Pom! Bum! Rompompom!
Morda je bila cesta tako slaba, morda so bile vzmeti starega voza za nič, morda je vozil mož s brzino, za kakršno ta avto ni bil zgrajen.